

3. VZDĚLÁNÍ

Veškeré údaje o vzdělání v této kapitole, kromě mezinárodních přehledů a údajů o věkové struktuře učitelů, vycházejí z databáze Ústavu pro informace ve vzdělávání (ÚIV). Údaje o mateřských, základních, středních, vyšších odborných a speciálních školách, školách při výchovných ústavech a údaje o pracovnících vysokých škol se získávají prostřednictvím vyčerpávajících šetření na školách, údaje o studentech, poprvé zapsaných a absolventech vysokých škol vycházejí z matric studentů vysokých škol, resp. ze systému SIMS (Sdružené informace z matic studentů).

Údaje o věkové struktuře učitelů regionálního školství pocházejí z Informačního systému o platech (ISP) Ministerstva financí, kam v rámci regionálního školství předávají údaje všechny právní subjekty vykonávající činnost školy nebo školského zařízení odměňující své zaměstnance na základě §109 odst. 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce.

Pokud jsou v tabulkách uvedeny podíly na populaci, vychází se z platné demografie zveřejněné ČSÚ.

Do všech druhů škol, pokud není uvedeno jinak, jsou započteny i údaje o odpovídajících školách pro děti, žáky a studenty vyžadující speciální vzdělávací potřeby. Pokud to bylo možné, byla data přepočtena i zpětně.

Stejně jako v loňském roce publikujeme i údaje o věkovém složení učitelů regionálního školství, tedy učitelů v mateřských školách, základních školách, středních školách, konzervatořích a vyšších odborných školách a školách speciálně zřízených pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). V případě mateřských škol vzhledem k velice nízkému zastoupení učitelů-mužů (jedná se o méně než 1 % všech učitelů v mateřských školách) neuvádíme věkovou strukturu ve členění na muže a ženy.

V případě vyšších odborných škol jsou údaje publikovány za fyzické osoby, výjimkou jsou údaje v oborovém členění, kde se jedná o údaje o studii (studenti jsou tedy uvedeni tolikrát, v kolika oborech vzdělání se vzdělávají, resp. do kolika oborů jsou nově přijati, či kolik oborů absolvují).

Údaje o vysokých školách – studentech, poprvé zapsaných a absolventech – jsou uváděny stejně jako v minulém roce ve fyzických osobách, nikoli jako počet studií. Jedná se jak o prezenční, tak o distanční a kombinované studium. V roce 2007 došlo ale ke změně metodiky publikování údajů o studentech vysokých škol. Do počtu studentů, které jsou k 31. 12., nejsou započteny počty studentů se všemi studii přerušeny, počty poprvé zapsaných jsou uváděny za kalendářní rok a totéž platí o počtech absolventů. Vzhledem k tomu, že údaje vycházejí z informací z matic studentů, které mohou být školami aktualizovány i zpětně, je nutné data každoročně přepočítávat i za předchozí roky. Do informací o vysokých školách nejsou zahrnuty vysoké školy zřizované Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem obrany České republiky – tyto školy nepředávají informace z matic studentů do centrálního informačního systému a k dispozici jsou pouze informace o celkovém počtu studií (nikoli fyzických osob), tedy zpracované jinou metodikou.

Vzhledem k metodice výpočtu může být součet údajů za jednotlivé kategorie v tabulkách 3-11 a 3-12 vyšší než údaj "celkem". Jedná se o fyzické osoby a jeden student (poprvé zapsaný, absolvent) může studovat (být přijat, absolvovat) na více fakultách, resp. ve více studijních programech.

Anglické překlady názvů vysokých škol jsou v podobě, jak je jednotlivé vysoké školy uvádějí na svých stránkách.

V průběhu sledovaného období došlo v návaznosti na zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon ke změně struktury údajů za střední školy vzhledem k tomu, že byly zrušeny typy škol (střední odborné školy, střední odborná učiliště, gymnázia). Z tohoto důvodu byly údaje za střední školy přepočteny do struktury vycházející z kódování oborů vzdělání.¹

Pod označením gymnázia jsou zahrnuty střední školy s gymnaziálními obory, tedy ty, které mají na 5. místě kódu oboru písmeno „K”.

Pod označením obory odborné s maturitní zkouškou jsou zahrnuty střední školy s obory, které mají na 5. místě kódu oboru „M” a „L”.

Pod označením obory bez maturity jsou zahrnuty střední školy vyučující obory středního vzdělání a středního vzdělání s výučním listem, které mají na 5. místě kódu oboru „C”, „D”, „J”, „E” a „H”.

¹ Jedná se o obory vzdělání podle Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Údaje za učitele jsou od roku 2005/06 včetně škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Od roku 2006/07 se samostatně nevykazují učitelé za gymnázia, střední odborné školy a střední odborná učiliště, k dispozici jsou pouze souhrnné údaje za střední školy.